

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

**PŘEHLED VÝZKUMŮ
43**

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-36-2

BRNO 2002

PROSENICE (okr. Přerov)

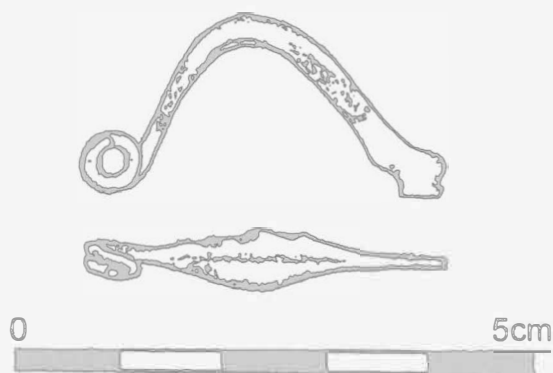
„Nadloučí“. Pozdní halštát. Ojedinělý nález. Povrchový sběr.

Při povrchovém průzkumu byla na známé polykulturní lokalitě v trati „Nadloučí“ dne 8.5.2001 nalezena bronzová pozdně halštatská spona se střešovitým lučíkem. Z vinutí se zachovaly pouze dva závity, jehla se nezachovala a povrch celé spony je pokryt tmavě zelenou patinou (obr. 15). Zachovaná délka činí 35 mm. Jedná se o naprosto ojedinělý a zcela překvapivý nález, neboť jakékoliv stopy po osídlení lokality ve starší době železné nebyly doposud zaznamenány.

Zdeněk Schenk, FF MU Brno

Resumé:

Prosenice (Bez. Přerov), „Nadloučí“. Hallstattzeit. Einzelfund. Terrainbegehung.

Obr. 15. Prosenice „Nadloučí“. Spona.
Prosenice „Nadloučí“. Fiebel.

PROSTĚJOV (k. ú. Čechůvky, okr. Prostějov)

„Za Olomouckou bránou“. Doba laténská. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

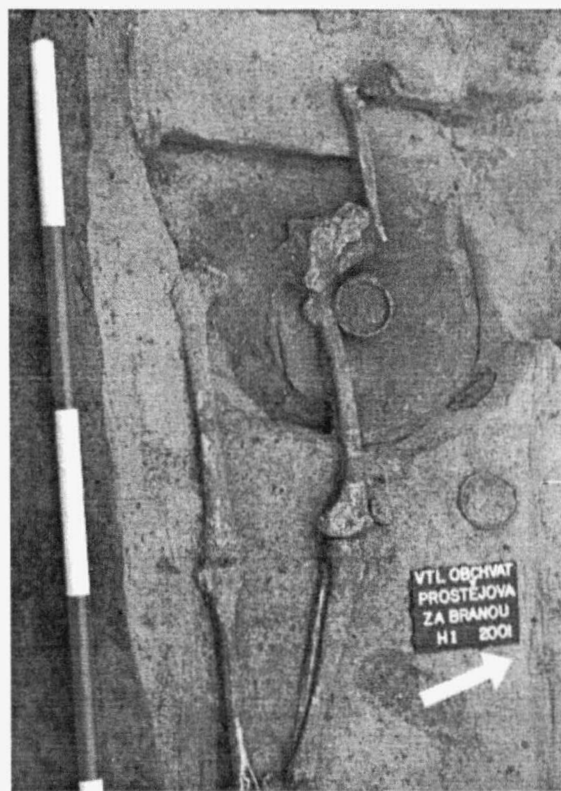
V lednu 2001 byly zahájeny zemní práce na VTL plynovodním obchvatu Prostějova. Mezi obcemi Kralice a Čechůvky bylo v poloze „Kopaniny“ prozkoumáno větší množství pravěkých objektů (viz kap. Neolit, Eneolit, Doba bronzová). Pravěké osídlení bylo zachyceno i SV směrem od „Kopanin“, za silnicí vedoucí z Kralic do Čechůvek, v lokalitě nesoucí název „Za Olomouckou bránou“. Zde byly odkryty mj. 3 laténské hroby, 2 kostrové a 1 žárový.

Hrob č. 1 (obr. 16)

Severozápadní část hrobové jámy byla zničena výkopem pro pokládku plynovodního potrubí (včetně trupu a hlavy pohřbeného). Dno obdélné až mírně trapezovité hrobové jámy, orientované delší osou ve směru SZ-JV, se nacházelo 1,12 m pod úrovní dnešního terénu. Na jejím dně ležel

v natažené poloze, hlavou k SZ, skelet dospělého jedince. Kostí rukou a zbytky pánve byly rozmětány v prostoru břicha. V prostoru pánve a břicha se zřetelně rýsovalo kruhové poklesnutí terénu. V prostoru pánve, vpravo od levé kosti stehenní se nacházel železný náramek, uložený v důsledku poklesnutí terénu o 10 cm níže, vpravo od kolenního kloubu téže kosti pak náramek bronzový. Po vyjmutí skeletu bylo prozkoumáno propadlé místo pod pánví. Ukázalo se, že se jedná o kruhovou, ke dnu se zužující jámu, která obsahovala drobné lidské kosti, snad novorozence (?). Dno jámy se nacházelo 0,5 m pod úrovní dna hrobu a její horní průměr činil 0,45 m spodní 0,3 m.

Rozměry hrobové jámy: max. délka 1,7 m, šířka 0,55–0,7 m. Ke dnu se mírně zužovala. Výplň tvořila černá hlína s čočkami spraše. Zhruba 0,5 m pod povrchem se nacházely větší kusy mýsy z tuhového materiálu s hráněným okrajem.

Obr. 16. Prostějov, k. ú. Čechůvky, „Za Olomouckou bránou“. Hrob č. 1.

Prostějov, Kataster Čechůvky, „Za Olomouckou bránou“. Grab Nr. 1.

Hrob č. 2 (obr. 17)

Rýha poškodila pouze SZ roh obdélné hrobové jámy se zaoblenými rohy, orientované delší osou ve směru V-Z. Její stěny byly téměř kolmé, rovné dno se nacházelo v hloubce 0,95 m pod úrovní dnešního terénu. Na dně ležel v natažené poloze skelet dítěte, a to tak, že hlava směřovala

k V a nohy k Z. Zbytky kosti rukou naznačovaly, že ležely podél těla. U pravé ruky, vpravo od pánve, byl postaven hrnec. U pravé klíční kosti ležely zbytky železné spony. Rozměry hrobové jámy: délka 1,03 m, šířka 0,6 m a hloubka 0,95 m. Výplň tvořila černá prachová hlína s čůčkami spraše.

Hrob č. 3 (obr. 18)

V těsném SZ sousedství hrobu 2 byly v hloubce 0,35 m pod dnešním povrchem zachyceny zbytky laténského žárového pohřbu. Na ploše lichoběžníku o délce stran 0,9x0,45x0,65x0,2 m (zhruba polovina původní plochy žárového pohřbu, jinak zničeného výkopem) se v popelovité, zhruba 0,1 m mocné černé hlíně nacházely společně s větším množstvím střepů z několika nádob, přepálenými zbytky bronzového článkového opasku a železné spony, spálené lidské kosti.

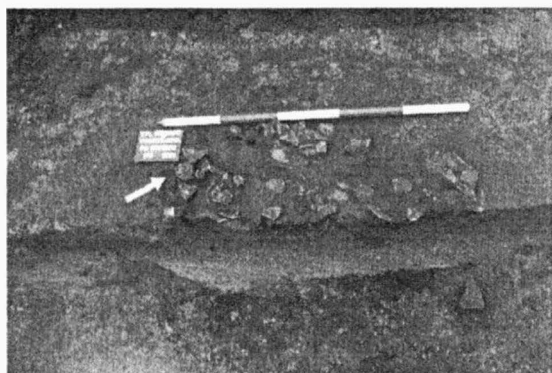
Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Prostějov (Kat. Čechůvky, Bez. Prostějov), „Za Olomouckou bránou“. Latènezeit. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Obr. 17. Prostějov, k. ú. Čechůvky, „Za Olomouckou bránou“. Hrob č. 2.
Prostějov, Kataster Čechůvky, „Za Olomouckou bránou“. Grab Nr. 2.

Obr. 18. Prostějov, k. ú. Čechůvky, „Za Olomouckou bránou“. Hrob č. 3.
Prostějov, Kataster Čechůvky, „Za Olomouckou bránou“. Grab Nr. 3.

PULKOV (okr. Třebíč)

Severně obce. LTD. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

Při povrchovém sběru vltavínů našel F. Vokáč dne 1. 10. 2000 na poli v k. ú. osady Pulkov (Biskupice-Pulkov) fragment bronzové spony. Místo nálezu je 450 m S od okraje osady, 70 m Z od polní cesty do Radkovic (ZM 1:10 000, 23-44-25, od V a J s.č. 68:228 mm). Okolí nálezu tvoří mírně zvlněná náhorní plošina pokrytá svahovými sedimenty, spraši a zčásti i vltavínovými sedimenty. Nadmořská výška se pohybuje kolem 432 m a vzdálenost od řeky Rokytné je asi 700 m. Ze spony je zachován lučík a část vinutí a je pokryta ušlechtilou zelenou patinou. Pravděpodobně jde o typ spony, u níž zduření na lučíku imituje spojenou konstrukci. Z dalších moravských nálezů se této sponě nejvíce podobají kusy ze Starého Hradiska u Prostějova a z Jaroměřic n. Rok. (Meduna 1970, Taf. 1:4; Meduna 1980, Taf. 39:2, 3). Fragment spony je možné rámcově datovat do pozdní doby laténské. Mimo tento nález se ani při mnoha opakovaných sběrech další materiál z doby laténské nezjistil. Snad blízkost řeky Rokytné zapříčinila pohyb obyvatelstva v době laténské v této již poněkud periferní oblasti jihozápadní Moravy, kde ani v sousedních katastrech neznáme téměř žádné další nálezy z doby laténské. Výjimku tvoří sídlištní nálezy u Slatiny a Střelic (okr. Znojmo; Meduna 1980, 192).

Milan Vokáč, FF MU Brno

Literatura:

Meduna, J. 1980: Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren, Praha.

Meduna, J. 1970: Staré Hradisko II, FAM V, Brno.

Resumé:

Pulkov (Bez. Třebíč), N von der Gemeinde. LTD. Einzelfund. Terrainbegung.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 43 (2001)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz http://www.iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	Doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Bakázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdl, PhD., PhDr. Lubomír Šebela, CSc., Alice Del Maschio, Miroslav Lukáš
Jazyková úprava:	PhDr. Jan Balhar, CSc.
Na titulním listě:	Plastika medvěda z Pavlova (kresba J. Svoboda); letecký snímek Mušova a Pálavy (foto O. Šedo)
Tisk:	BEKROS
Náklad:	350 ks

© 2002 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00